

Sustainable Service in DS, ένα Ευρωπαϊκό Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα για τη βελτίωση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων με σύνδρομο Down μέσω της ενεργού συμμετοχής τους στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Στις μέρες μας αντιμετωπίζουμε συνεχώς προκλήσεις που θέτουν υπό αμφισβήτηση τον τρόπο ζωής μας. Μεταξύ αυτών των προκλήσεων, η ανάγκη να φροντίζουμε το περιβάλλον μας και να ζούμε σε πιο ισότιμες και δίκαιες κοινωνίες έχει γίνει μία από τις πιο σημαντικές τα τελευταία χρόνια.

Μια από τις έννοιες ή προσεγγίσεις που προσπαθούν να αντιμετωπίσουν αυτή την πρόκληση είναι αυτή της Αειφόρου Ανάπτυξης, η οποία εξ ορισμού μιλάει για την ανάγκη για μια "ανάπτυξη που να ικανοποιεί τις ανάγκες του παρόντος, χωρίς να θέτει σε κίνδυνο την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες" (WCED, 1987:8). Αν και η παρούσα έκθεση αρχικά επικεντρώθηκε στον περιβαλλοντικό παράγοντα και τις ανησυχίες, η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης εξελίχθηκε με την πάροδο του χρόνου συμπεριλαμβάνοντας και τον κοινωνικό παράγοντα για την επίτευξη μιας ισορροπημένης βιώσιμης ανάπτυξης.

Στις 25 Σεπτεμβρίου 2015, τα 193 κράτη μέλη των ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ (ΟΗΕ) ενέκριναν την Ατζέντα 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, ένα φιλόδοξο σχέδιο που αποσκοπεί στην επίτευξη ευημερίας με σεβασμό στον πλανήτη και τους κατοίκους του. Η εν λόγω Ατζέντα αποτελείται από 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ), οι οποίοι πρέπει να επιτευχθούν έως το 2030 με την πρόθεση "να μην αφήσουμε κανέναν πίσω". Ως εκ τούτου, πρόκειται για ένα φιλόδοξο σχέδιο δράσης προς έναν ειρηνικό και ευημερούντα κόσμο, όπου η αξιοπρέπεια των ατόμων και η ισότητα μεταξύ όλων

εφαρμόζεται ως θεμελιώδης αρχή. Από την άποψη, είναι κρίσιμο να διασφαλιστεί η πλήρης και ισότιμη συμμετοχή των ατόμων με σωματικές και νοητικές ιδιαιτερότητες σε όλους τους τομείς της κοινωνίας και να δημιουργηθούν ευνοϊκά περιβάλλοντα από, για αυτά τα άτομα, σύμφωνα με τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (CRPD).

Το 2018, τα Ηνωμένα Έθνη εγκαινίασαν την πρώτη εμβληματική έκθεση του ΟΗΕ για την αναπηρία και τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης με τίτλο "Έκθεση του ΟΗΕ για την αναπηρία και την ανάπτυξη - Υλοποίηση των ΣΒΑ από, για και με τα άτομα με αναπηρία". Η έκθεση δείχνει ότι τα άτομα με αναπηρία βρίσκονται σε μειονεκτική θέση όσον αφορά τους περισσότερους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης και δηλώνει ότι απαιτείται συγκεκριμένη δράση για να συμπεριληφθεί το ένα δισεκατομμύριο άτομα με αναπηρία στον κόσμο - το 15% του παγκόσμιου πληθυσμού - τόσο ως φορείς όσο και ως δικαιούχοι της ανάπτυξης. Σύμφωνα με την εν λόγω έκθεση, "τα άτομα με αναπηρία δεν έχουν ακόμη συμπεριληφθεί επαρκώς στην εφαρμογή των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης, όπου η βιώσιμη ανάπτυξη για όλους μπορεί να επιτευχθεί μόνο εάν τα άτομα με νοητική αναπηρία συμπεριληφθούν εξίσου ως φορείς και ως δικαιούχοι". Η επιτυχία της Ατζέντας 2030 απαιτεί μια συμμετοχική και χωρίς αποκλεισμούς προσέγγιση στην οποία θα συμμετέχουν όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με νοητική αναπηρία. Πράγματι, επανεξετάζοντας ορισμένους από τους ΣΒΑ, φαίνεται ξεκάθαρα ότι τα άτομα αυτά έχουν συμπεριληφθεί ως δικαιούχοι αυτών και των στόχων τους, ωστόσο, τα άτομα με αναπηρία γενικά και τα άτομα με σύνδρομο Down, ειδικότερα, έχουν το δικαίωμα και τις δυνατότητες

προκειμένου να γίνουν φορείς αλλαγής που συμμετέχουν άμεσα στο σχεδιασμό και την ανάπτυξη πρωτοβουλιών και έργων που σχετίζονται με τους ΣΒΑ και επιδιώκουν να δημιουργήσουν θετικές επιπτώσεις στους ενδιαφερόμενους, τις κοινότητες και τις κοινωνίες τους όσον αφορά τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Προκειμένου τα άτομα με σύνδρομο Down και με άλλες νοητικές αναπηρίες να γίνουν ενεργοί παράγοντες αλλαγής για την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης, μεταξύ άλλων δράσεων, απαιτείται εκπαίδευση και κατάρτιση.

Το σύνδρομο Down είναι μια χρωμοσωμική διαταραχή, που εμφανίζεται σε ποσοστό 1 στις 600/1000 γεννήσεις. Ο παγκόσμιος πληθυσμός των ατόμων με σύνδρομο Down είναι πάνω από 6 εκατομμύρια. Η ιατρική κατάσταση και η γνωστική ανάπτυξη των ατόμων αυτών επηρεάζονται. Για τα άτομα με σύνδρομο Down, η δια βίου μάθηση δεν αφορά μόνο την εκμάθηση νέων δεξιοτήτων ή την επαγγελματική κατάρτιση- αφορά την ένταξη στην κοινωνία, σύμφωνα με το άρθρο 3 της "Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία".

Η καθιερωμένη πλέον προσέγγιση της Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη (ΕΑΑ) που εγκαθιδρύεται στην έκθεση της UNESCO "Εκπαίδευση για τους Στόχους της Αειφόρου Ανάπτυξης" (UNESCO, 2017), ενδυναμώνει τους μαθητές να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις και να αναλαμβάνουν υπεύθυνες δράσεις για την περιβαλλοντική ακεραιότητα, την οικονομική βιωσιμότητα και μια δίκαιη κοινωνία για τις σημερινές και τις μελλοντικές γενιές. Όπως αναφέρεται στην εν λόγω έκθεση, "για να δημιουργηθεί ένας πιο βιώσιμος κόσμος και για να ασχοληθούν με θέματα που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα, όπως περιγράφονται στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, τα άτομα πρέπει να γίνουν φορείς αλλαγής της βιωσιμότητας. Απαιτούνται οι γνώσεις, οι δεξιότητες, οι αξίες και οι στάσεις που τους δίνουν τη δυνατότητα να συμβάλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη. Η εκπαίδευση, τυπική και άτυπη, και η δια βίου μάθηση, είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης".

Η ΕΑΑ αφορά την ενδυνάμωση και την παρακίνηση των μαθητών να γίνουν ενεργοί πολίτες της αειφορίας, οι οποίοι είναι ικανοί να σκέφτονται κριτικά και να συμμετέχουν στη διαμόρφωση ενός βιώσιμου μέλλοντος. Στο πλαίσιο των παιδαγωγικών προσεγγίσεων που είναι κατάλληλες για αυτόν τον στόχο βρίσκουμε τη μάθηση

προσανατολισμένη στη δράση, όπου οι μαθητές συμμετέχουν σε δράση και προβληματίζονται σχετικά με τις εμπειρίες τους όσον αφορά την επιδιωκόμενη μαθησιακή διαδικασία και την προσωπική τους ανάπτυξη.

Μεταξύ των πιο γνωστών μεθόδων μάθησης προσανατολισμένης στη δράση βρίσκουμε, το Service-Learning, η οποία έχει οριστεί με διαφορετικούς και συμπληρωματικούς τρόπους, ως μια ειδική προσέγγιση στη διδασκαλία που συνδέει τις έννοιες με τρέχουσες πραγματικές ανάγκες και προβλήματα στην (τοπική) κοινότητα και την κοινωνία - ως μια μέθοδος διδασκαλίας που ενθαρρύνει την ενεργητική μάθηση - ως ένα βιωματικό μοντέλο μάθησης - ως μια παιδαγωγική προσέγγιση που ενσωματώνει το πρόγραμμα σπουδών και τη δέσμευση στις κοινότητες - και τέλος, αλλά σίγουρα όχι λιγότερο σημαντικό, ως ένα κίνημα για κοινωνική αλλαγή.

Λαμβάνοντας υπόψη την ποικιλομορφία και την ιδιαιτερότητα των μαθησιακών πλαισίων για τα άτομα με σύνδρομο Down και άλλες νοητικές αναπηρίες, μπορούμε να ορίσουμε την υπηρεσία - μάθηση ως μια εκπαιδευτική προσέγγιση που συνδυάζει τους μαθησιακούς στόχους με την προσφορά υπηρεσιών στην κοινότητα, προκειμένου να παρέχει μια ουσιαστική, ρεαλιστική και προοδευτική μαθησιακή εμπειρία, ενώ παράλληλα ανταποκρίνεται στις κοινωνικές ανάγκες.

Λαμβάνοντας υπόψη την ποικιλομορφία και την ιδιαιτερότητα της εκπαιδευτικής προσέγγισης που συνδυάζει τους μαθησιακούς στόχους με την κοινωνική υπηρεσία, προκειμένου να παρέχει μια ουσιαστική, ρεαλιστική και προοδευτική μαθησιακή εμπειρία, καλύπτοντας παράλληλα τις κοινωνικές ανάγκες.

Το έργο μας, "Ενεργή συμμετοχή των ατόμων με σύνδρομο Down στην υλοποίηση των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης μέσω του Service-Learning" (Sustainable Service in DS), ένα έργο που έχει χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συγκεντρώνει όλες αυτές τις ανάγκες και γνώσεις για να προσπαθήσει να επιτύχει το στόχο της ανάπτυξης ενός Εκπαιδευτικού Προγράμματος για την αύξηση των ικανοτήτων των ατόμων με σύνδρομο Down και των υποστηρικτών τους σχετικά με την υλοποίηση των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης μέσω του Service-Learning, αυξάνοντας παράλληλα την κοινωνική τους ένταξη.

Για την επίτευξη αυτού του στόχου, κατά τη διάρκεια σχεδόν δύο ετών, περίοδος διάρκειας του έργου, οι διάφοροι εταίροι που απαρτίζουν αυτή την κοινοπραξία εργάστηκαν για την ανάπτυξη των ακόλουθων αποτελεσμάτων,

1. Ένα Πρόγραμμα Κατάρτισης που αναπτύχθηκε με την άμεση συμμετοχή των ατόμων με σύνδρομο Down και άλλων τελικών χρηστών.
2. Ένα σύνολο Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων για τους εκπαιδευτές με βάση τη μεθοδολογία Service-Learning.
3. Ένα σύνολο Εκπαιδευτικού Υλικού που θα χρησιμοποιηθεί από τους εκπαιδευόμενους κατά τη διάρκεια της υλοποίησης της κατάρτισης ή των μαθησιακών δραστηριοτήτων.
4. Μια πολύγλωσση Πλατφόρμα Ηλεκτρονικής Κατάρτισης για την ενίσχυση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
5. Μια Διακρατική Εκπαιδευτική Δραστηριότητα, διάρκειας 5 ημερών στη Βαλένθια της Ισπανίας, για εκπαιδευόμενους με σύνδρομο Down και άλλες νοητικές αναπηρίες με στόχο την ενδυνάμωση, την αναγνώριση και το άνοιγμα νέων προοπτικών για αυτούς.

Πριν από τη συγγραφή αυτού του άρθρου, μεταξύ των μηνών Ιουνίου και Σεπτεμβρίου 2022, έχουν αναπτυχθεί από εταίρους στη Ρουμανία, την Κροατία, την Πορτογαλία και την Ισπανία διάφορες Δράσεις Επικύρωσης, στις οποίες συμμετείχαν περισσότεροι από 120 εκπαιδευόμενοι και εμπειρογνώμονες. Σε αυτές τις δράσεις, οι εκπαιδευόμενοι είχαν τη δυνατότητα να δοκιμάσουν το εκπαιδευτικό υλικό, τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες και την πλατφόρμα ηλεκτρονικής κατάρτισης, παρέχοντάς μας

εξαιρετικά πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με τις πιθανές βελτιώσεις που μπορούμε να εφαρμόσουμε πριν από τη λήξη του έργου στις 31 Οκτωβρίου 2022.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το έργο αυτό επισκεφθείτε την επίσημη ιστοσελίδα του: <https://sustainable-service.eu/>

